

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMTK
Sags nr.: 1102711
Dok. Nr.: 1320073
Dato: 21. oktober 2013

Resumé af møde den 10. september 2013 med kontaktpersoner i kommunerne om slutdepot m.v.

Følgende deltog i mødet:

Torben Mølgaard, Struer Kommune; Per Schriver, Skive Kommune; Søren Ravn Nielsen, Kerteminde Kommune; Miriam Helsing, Lolland Kommune; Karl Jørgensen, Lolland Kommune; Sigrid Hedegaard Laursen, Bornholms Regionskommune; Diana Grevy Lindahl, Bornholms Regionskommune; Kim Dahlstrøm, Roskilde Kommune; Merete Bøje, Roskilde Regionskommune; Peter Gravesen, GEUS; Ole Kastbjerg Nielsen, Dansk Dekommissionering; Heidi Sjølin Thomsen, Dansk Dekommissionering; Kaare Ulbak, Statens Institut for Strålebeskyttelse; John Erik Pedersen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse; Tove Kjeldsen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Dagsorden for mødet:

1. Orientering om processen siden sidste møde
2. Orientering om de tre spor:
 - a. Slutdepot
 - b. Mellemlager
 - c. Udlandsspor
3. Evt.

Ad. 1. Orientering om processen siden sidste møde

John Erik Pedersen indledte mødet med en orientering om, hvad der var sket på området siden sidste møde, som fandt sted den 31. januar 2013.

Han orienterede herunder om, at det er politisk besluttet, at man parallelt med arbejdet vedr. et slutdepot skal undersøge dels mulighederne for etablering af et mellemlager, dels mulighederne for eksport af alt affaldet.

Det er ligeledes nu besluttet, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse igangsætter den strategiske miljøvurdering vedr. slutdepot, og dermed har myndighedsansvaret for SMV'en. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har anmodet Udenrigsministeriet om i samarbejde med Dansk Dekommissionering at undersøge mulighederne for eksport af alt affaldet. Endeligt har arbejdsgruppen igangsat udarbejdelse af et beslutningsgrundlag vedr. etablering af en mellemlagerløsning.

Det blev aftalt, at der vil blive sendt link til kontaktpersonerne, når der evt. lægges pressemeddelelser m.v. på hjemmesiden.

Ad. 2. Orientering om de tre spor.

John Erik Pedersen oplyste, at der som tidligere nævnt skal arbejdes parallelt med tre spor. Selv om de to spor vil vise sig unødvendige, er der politisk enighed om, at der anvendes ressourcer på at køre sporene parallelt.

a. Slutdepot

John Erik Pedersen oplyste, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har sendt konsulentopgaven vedr. strategisk miljøvurdering i udbud, og at frist for bud er den 12. september 2013. Borgmestrene, borgergrupperne og denne her kreds blev orienteret om udbuddet med link til materialet på hjemmesiden. Det blev samtidigt tilkendegivet, at man er velkommen til allerede nu at fremsende bidrag til, hvilke særlige forhold mv., kommunerne og borgergrupperne finder, bør inddrages i den strategiske miljøvurdering.

Der blev herefter stillet spørgsmål om, hvorvidt mellemlagerløsning indgår i SMV'en, tidsplan for SMV'en samt vedr. beslutningsprocessen vedr. valg mellem slutdepotløsning og mellemlagerløsning.

John Erik Pedersen oplyste, at der indgår en vurdering af 0-alternativet i SMV'en, dvs. hvis man med nødvendig vedligeholdelse fortsætter som hidtil med oplagring på Risø.

En egentlig mellemlagerløsning indgår ikke i denne SMV. Hvis politikerne vælger, at man skal gå videre med en mellemlagerløsning, skal der igangsættes forstudier, omegnsstudier, SMV m.v., som ved en slutdepotløsning.

Det er hensigten, at der skal foreligge et beslutningsgrundlag for en mellemlagerløsning samtidigt med, at SMV'en er tilendebragt, med henblik på at der kan tages politisk beslutning om, hvilket af sporene der skal fortsættes ad. Beslutningsgrundlaget vedr. mellemlagerløsning vil være på generisk niveau uden, at der er peget på bestemte placeringer på samme måde som beslutningsgrundlaget fra 2009 vedr. slutdepot.

Når der foreligger tilbud og er indgået kontrakt vedr. SMV'en vil der blive udmeldt en tidsplan vedr. SMV-processen, herunder med præcisering af, hvornår fristen er for indlevering af forslag til, hvilke særlige forhold kommunerne ønsker inddraget i SMV'en.

Der blev udtrykt bekymring over, at der ikke foreligger en egentlig plan at miljøvurdere på, herunder at der ikke er foretaget valg af depotløsning. Der efterspurgtes ligeledes, hvornår der foretages yderligere sikkerhedsanalyser.

Det bemærkes hertil, at SMV'en skal foretages på grundlag af forstudier og omegnsstudier, og at de udgør den plan, der miljøvurderes på.

Valget af slutdepotløsning – hvis det bliver resultatet - finder først sted i projekteringsfasen, hvor der også vil blive foretaget en VVM. Der foretages ligeledes i projekteringsfasen yderligere sikkerhedsanalyser på konkrete projekter, hvor de hidtidige sikkerhedsanalyser har været generiske.

Det aftales, at kontaktpersonerne fra kommunerne orienteres om resultatet af udbuddet i det omfang dette er muligt i forhold til regler vedr. udbud m.v.

b. Mellemlager

Forud for mødet var udsendt "Tentativt indhold i Beslutningsgrundlag for etablering af et mellemlager for radioaktivt affald fra Risø (long term Storage)".

Peter Gravesen redegjorde for, at det udsendte papir skal betragtes som en arbejdsplan over, hvilke emner der skal overvejes medtaget i det endelige beslutningsgrundlag – ikke en endelig indholdsfortegnelse for en rapport. Han gennemgik herefter den tentative arbejdsplan. I den forbindelse orienterede han om, at der vil blive set på erfaringer fra andre lande. Der er planlagt studietur til Holland, hvor man har et mellemlager, som er planlagt til at lukke om ca. 100 år. Det overvejes også at besøge mellemlagre i Frankrig og Tyskland. Forskellen fra mellemlagre i førnævnte lande og et mellemlager i Danmark er, at man i udlandet også opbevarer brugt brændsel fra atomreaktorer. Dette vil ikke være tilfældet i Danmark.

Der blev herefter stillet spørgsmål om, hvor nyt affald skal placeres, hvis slutdepot-løsningen vælges, samt i hvilket omfang sikkerhedsvurderinger indgår i SMV.

Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at det i beslutningsgrundlaget vedr. slutdepot indgår, at depotet foreslås åbent for nyt affald i ca. 30 år, hvorefter det lukkes, og der må findes anden løsning.

Han oplyste vedr. risikovurdering, at der var foretaget en sådan i forbindelse med forstudierne. Det fremgår endvidere af beslutningsgrundlaget, at der skal udarbejdes detaljerede sikkerhedsmæssige studier i projekteringsfasen. Det betyder, at disse studier kan medføre, at en placering udgår. Derfor er også foreslået, at man lader mindst 2 placeringer indgå i projekteringsfasen.

Kaare Ulbak oplyste, at Statens Institut for Strålebeskyttelse vil være med på side-linjen ved disse detaljerede sikkerhedsstudier og følge med i arbejdet som tilsynsmyndighed.

c. Udlandsspor

John Erik Pedersen oplyste, at det siden 2004 har ligget i kortene, at man skal forsøge at afsætte 233 kg. særligt langlivet affald til udlandet, indtil videre uden held. Dette arbejde udvides nu til et forsøg på at afsætte alt affaldet til udlandet. Udenrigsministeriet står for kontakten til udlandet.

Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at man i forbindelse med arbejdet ser på, hvilke lande der har slutdepoter i drift med ledig kapacitet. Derudover undersøges det, om der er importforbud i landet. Han oplyste videre, at ved evt. eksport af affaldet, vil det efter affaldsdirektivet fortsat være Danmarks ansvar, at modtagerlandet lever op til direktivets sikkerhedskrav.

Der blev herefter spurgt til muligheden for mellemlagerløsning og eksport.

Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at Danmark deltager i ERDO arbejdsgruppen, men denne arbejdsgruppe vedrører alene langlivet affald.

Der blev spurgt om, hvor mange slutdepoter der findes.

Heidi Sjølin Thomsen havde ikke tallet present, men kunne oplyse, at der findes slutdepot for lav- og mellemaktivt affald i fx Spanien, Frankrig, Sverige, Norge, Tjekkiet, USA og Rusland. Det blev også oplyst, at IAEA på deres hjemmeside har oversigt over slutdepoter.

Kaare Ulbak oplyste, at affaldsdirektivet kræver, at alle lande har en politik om, hvordan man arbejder med slutdeponering.

Ad. 3. Evt.

Der blev under dette punkt sat spørgsmål ved, hvorvidt socioøkonomiske konsekvenser kan indgå i SMV'en. Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at dette indgår i gennemførte SMV'er.

John Erik Pedersen konkluderede, at det er aftalt, at der meldes ud, når rådgiver vedr. SMV er valgt, og at der vil blive udsendt en ny tidsplan, når denne er aftalt med konsulenterne, således at kommunerne ved, hvordan planen vedr. scoping bliver.